

Portugalia. Pentru Dorina, dorul de baștină este un motor al vocației sale de bibliotecar, mai ales în străinătate. Ea organizează activități culturale pentru compatrioții noștri. De

curind, venind acasă, a vizitat Centrul Academic Internațional Eminescu și ne-a adus acest ziar româno-portughez, în care este inserat "Luceafărul" ("Vesper") în traducerea lui Dan Caragea, și articolul lui Mircea Eliade *Camoes și Eminescu*, și acesta publicat în întregime.

E un gest lăudabil, care merită a fi pus în preajma unui act de mare cultură cum se prezintă editarea în portugheză a creației eminesciene.

Elena DABIJA,
director CAIE

Mihai Eminescu. Poezii=Poésias / M. Eminescu: trad.: Carlos Queiroz, Luciano Maia, Victor Buescu. - Bucuresti: Fundația Culturală Libra, 2000. - 248 pag.

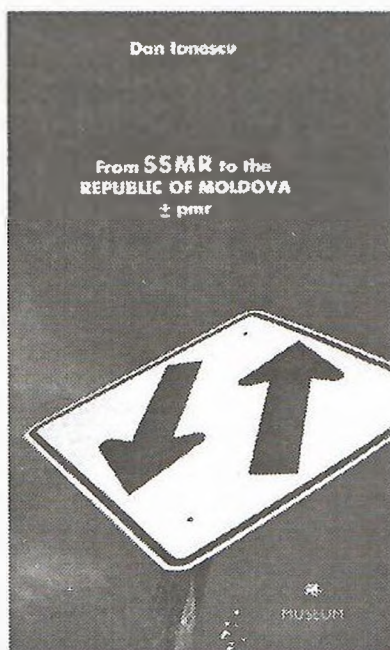
Clar, cuprinzător și obiectiv despre noi

Această carte neobișnuită ne-a și parvenit într-un chip mai puțin obișnuit: de la Praga, datorită co-naționalului și bunului nostru amic Teodor Buzu, un pictor cu vocație europeană, dar și cu un destin european.

Astfel, colecția de donații și cărți cu dedicații a BM B. P. Hasdeu s-a îmbogățit cu încă o achiziție de valoare. Titlul volumului, credem, spune multe deja; tradus din engleză, el ar suna cam astfel: *De la RSSM la Republica Moldova plus/minus rmn**. Numele autorului - Dan Ionescu, la sigur că spune și el multe... Director al redacției române a postului de radio *Europa Liberă*, Dan Ionescu a asigurat transmisiunile de la Munchen, apoi de la Praga, profesionalism și profunzime, discernământ și rafinament, orizont larg și spirit obiectiv... Cei care ascultă și acum Radio Europa Liberă vorbesc tot mai des de o simțită scădere a nivelului emisiunilor și nu este

exclus că acest declin să fie legat tocmai de plecarea de la Praga a dlui Dan Ionescu.

Volumul la care ne referim trebuie asimilat unei cronici a Basarabiei, de la 1989 pînă în 2002, cu firești incursiuni în istoria noastră general românească, dar și cu analize de ordin istoric și geopolitic vizînd statele cu care soarta ne-a împreunat, împotriva voinței și a firii lucrurilor: Rusia și Ucraina. Deschizînd cartea lui Dan Ionescu, descoperi că istoria cea mai recentă a Basarabiei sovietizate începe... de la alfabetul latin și limba română, mai exact, de la lupta pentru ele. Urmează Independența Republicii Moldova, războiul provocat de Kremlin în Transnistria, reculul entuziasmului de la 1989-1991, revanșa comuniștilor filoruși prin gașca partinică a agrarienilor, o nouă tentativă de revenire la democrație și românism, în fine, "viforul roșu" din februarie 2001...

Se pare că nimic, mai mult sau mai puțin semnificativ, nu rămîne în afara cîmpului de observare al cronicarului de la *Europa Liberă*: nici manifestațiile studenților de la Chișinău pentru menținerea în învățămînt a limbii, literaturii și istoriei române, nici tragicomedia cu autonomia găgăuză, nici înălțările și prăbușirile partidelor de opoziție, nici martiriul patrioților sechestrați de regimul criminal de la Tiraspol... Factorul, mai bine zis focarul de tensiuni transnistrean e mereu în vizorul lui Dan Ionescu: primejdia pe care unii (mulți!) politicieni și analiști din Vest aveau s-o perceapă abia nu de mult, acest pericol devastator nu numai pentru noi, dar și pentru întreaga Europă, a fost prezentat ca atare, de către conaționalul nostru de la *Europa Liberă*, încă de la cristalizarea lui, în 1991-1992.

Obiectiv și vizionar, Dan Ionescu prezintă în cartea sa o panoramă pe cît de cuprinzătoare, pe atît de clară a situației geopolitice a R. Moldova. La baza materialelor incluse în volum stau, neîndoios, comentariile și analizele făcute de autor de la microfonul *Europei Libere*. În versiune engleză, unele din aceste analize și comentarii au fost tipărite în reviste de

genul faimoasei *Transition*, în diverse rapoarte privind starea de lucruri în Balcani, în Europa Centrală și de Sud-Est sau în spațiul ex-sovietic. O parte din articole au fost inserate în anuarele celebrei Enciclopedii Britanice. Astfel, Dan Ionescu a furnizat Occidentului de-a lungul unui deceniu și mai bine informații complete, exhaustive și maxim posibil de corecte, obiective despre noi. Tot astfel, Dan Ionescu și-a onorat cu brio o datorie pe care, în fond, nu o avea ca angajat și ca șef la *Europa Liberă*, dar în suflet cu certitudine o avea: de a spune adevărul despre românii de la est de Prut acolo unde acest adevăr parcă e dorit, dar parcă nu se dorește să fie chiar gol-goluț, ci cumva fardat cu sulemeneli de sorginte dacă nu rusă, apoi la sigur cosmopolită. Profităm de ocazie pentru a-i spune dlui Dan Ionescu, pentru acest efort, un *Mulumim frumos - sincer și infinit*. Cine va consulta cartea la care ne-am referit aici, va merge pe drumul cel drept spre noi, fără a se abate spre Răsărit, de unde veneau și vin... da, razele soarelui, dar înaintea lor, de multe ori – tunurile, tancurile, rachetele.

Vlad POHILĂ

* Dan Ionescu. From SSMR to the Republic of Moldova ± p.mr. – Chișinău: Museum, 2002 (Combinatul Poligrafic). – 200 p. – (În lb. engl.).

Paradoxuri poetice din "Librettele" Elenei Vizir

Placheta de versuri "Libretto" (Editura "Prut Internațional", Chișinău) este, cum s-ar zice, un volum compozit, iar Elena Vizir încă își "face vocea" în vederea incursiunilor ulterioare în spațiile poemelor sentimentale. Un lucru însă pare a fi conturat clarisim, autoarea se desprinde de sine pentru a se regăsi în versuri destul de "fragile" cu afectul preocupărilor de a numi unele lucruri destul de exact. Însă această extremă simplitate are o tensiune lirică neobișnuită: poezia există dincolo de cuvinte, ca o realitate invizibilă și cu-

cerită greu: "Eu nu-s un pic de ploaie/ și nu sunt bob de rouă,/ și nu-s o picătură/ de apă de izvor,/ ci sunt un strop de suflet,/ ființă în văpaie,/ sunt inimă în două/ de simplu muritor." (Monologul lacrimii, p. 49). Confesivă în adevărata sa substanță, lirica Elenei Vizir se impersonalizează prin exprimarea acestei dramatice aventuri a creației. Aproape toate poeziile se grupează într-un ciclu unitar, într-o suită de gravuri lirice despre cele trăite de tînăra autoare. Elocvențele, pronunțările voit banale au scopul să protejeze